

Chương VII

ANCOL

Bao gồm các phần:

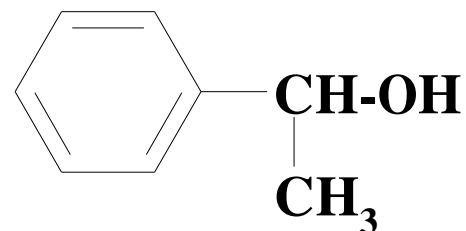
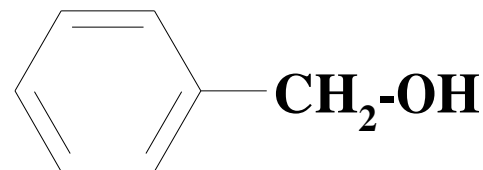
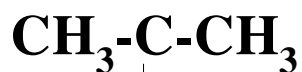
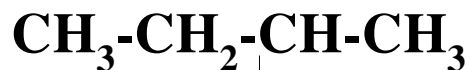
- 1. Định nghĩa**
- 2. Phân loại**
- 3. Danh pháp**
- 4. Phương pháp điều chế**
- 5. Tính chất vật lý**
- 6. Tính chất hóa học**

ANCOL

Phân loại

Tùy theo nhóm **hidroxi liên kết với cacbon** bậc 1, 2, 3 mà phân thành ancol bậc 1, 2, 3

Bài tập 1: cho biết bậc của các ancol sau

01/04/11

602003

Ancol-phenol 2

ANCOL

Danh pháp

- **Mạch chính là mạch cacbon dài nhất**
- **Nhóm -OH được đánh số sao cho có số thứ tự là nhỏ nhất, mạch nhánh được đánh số sao cho càng nhỏ càng tốt**

ANCOL

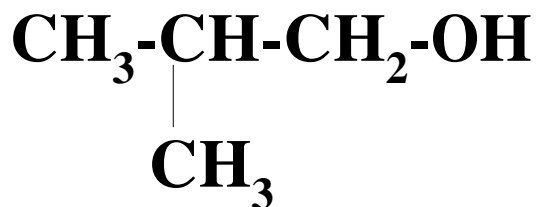
Danh pháp

Cách đọc

Số thứ tự nhánh-tên nhánh-số thứ tự nhóm hidroxi

-tên ankan mạch chính tương ứng+ol

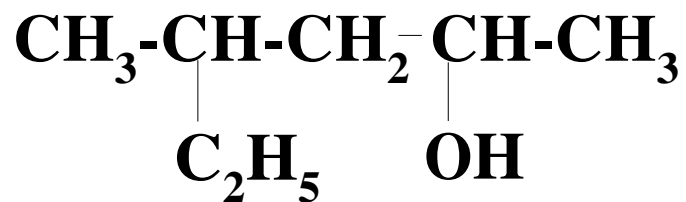
Bài tập 2: gọi tên của các hợp chất sau

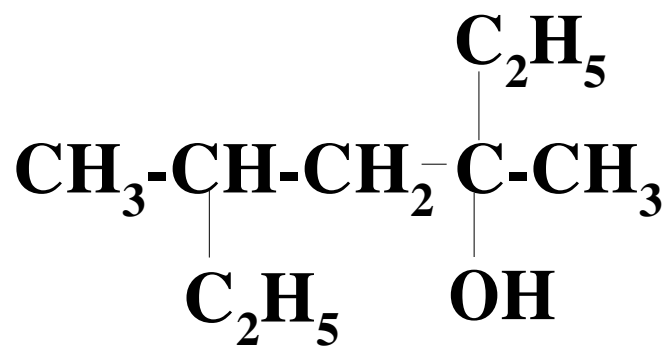
2-metyl-1-propanol

ANCOL

Danh pháp

4-metyl-2-hexanol

3,5-dimetyl-3-heptanol

ANCOL

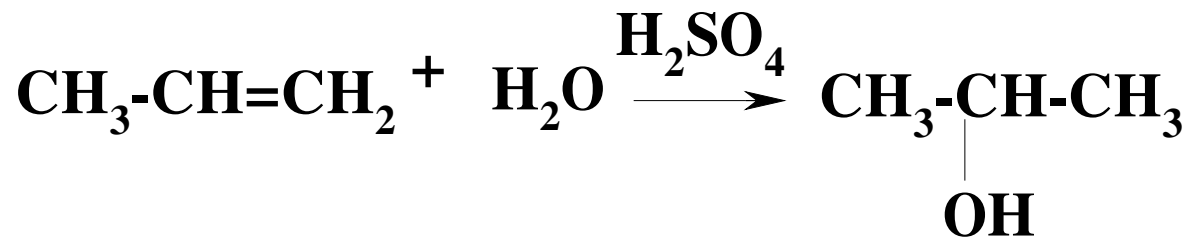
Phương pháp điều chế

- 1. Hydrat hóa anken*
- 2. Bohidro-oxid hóa anken*
- 3. Thủy phân dẫn xuất halogen*
- 4. Từ hợp chất cơ magie*
- 5. Từ hợp chất cacbonyl*

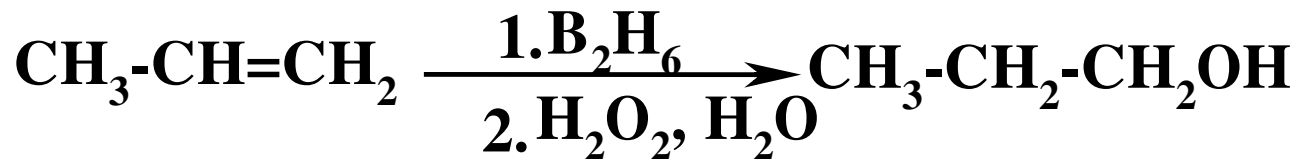
ANCOL

Phương pháp điều chế

Hydrat hóa anken

Bohidro-oxid hóa anken

ANCOL

Phương pháp điều chế

Thủy phân dẫn xuất halogen

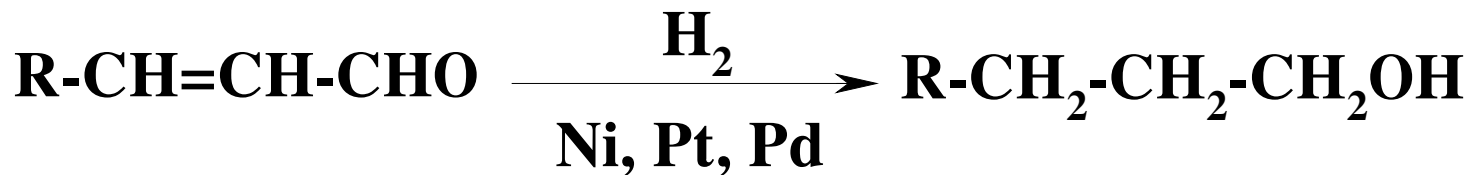
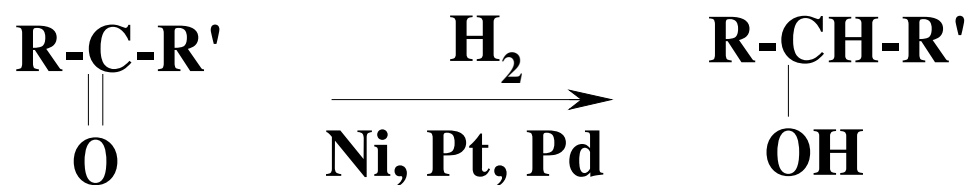

ANCOL

Phương pháp điều chế

Từ hợp chất cacbonyl

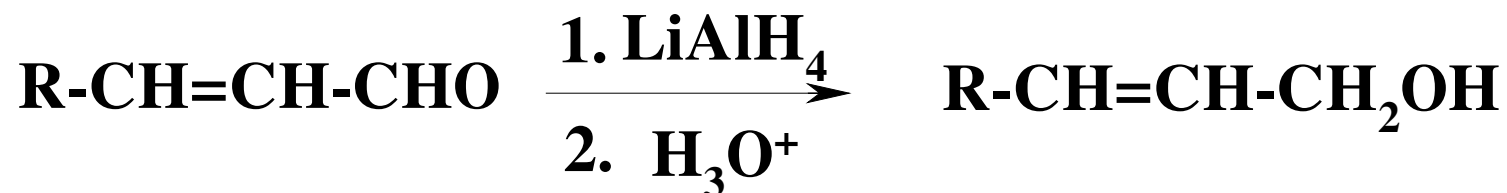
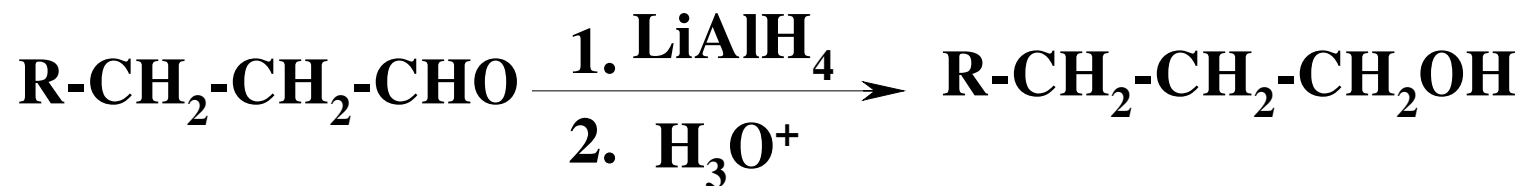
Hidro hóa với xúc tác là Ni, hoặc Pt, Pd : hoàn nguyên tất cả các nối đôi (C=C-; -C=O)

ANCOL

Phương pháp điều chế

Hoàn nguyên bằng LiAlH_4 (Liti nhôm hidrua): chỉ hoàn nguyên nối $-\text{C}=\text{O}$ (trong andehit, xeton, este, axit) mà không hoàn nguyên nối $-\text{C}=\text{C}-$)

ANCOL

Tính chất hóa học

Ancol có **3** phản ứng chính

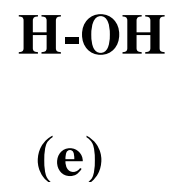
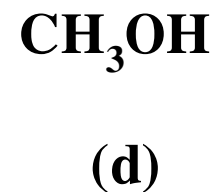
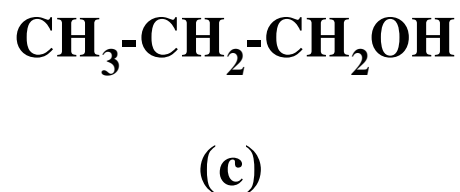
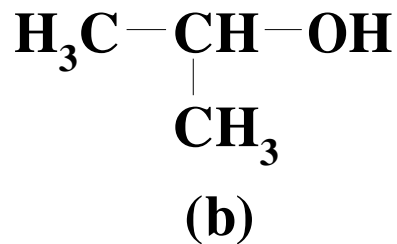
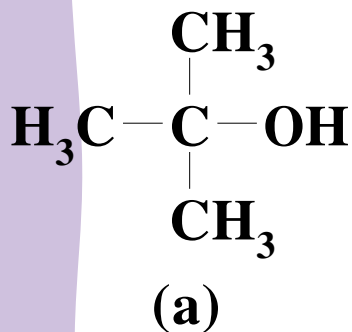
- Phản ứng **đứt H**
- Phản ứng làm **đứt nhóm –OH**
- Phản ứng **oxi hóa**

ANCOL

Phản ứng do dứt H

Tính axit của ancol

Bài tập 2: so sánh tính axit của các hợp chất sau

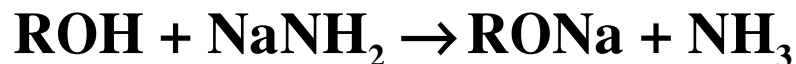

⇒ tính axit của **ancol** < **nước**

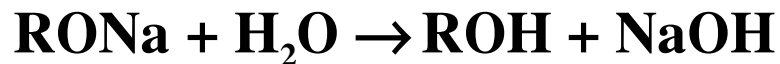
ANCOL

Phản ứng do dứt H

⇒Ancol chỉ phản ứng với hợp chất có tính bazơ mạnh

Các ancolat (RO⁻) dễ thủy phân khi gặp nước

ANCOL

Phản ứng do dứt H

Phản ứng ester hóa

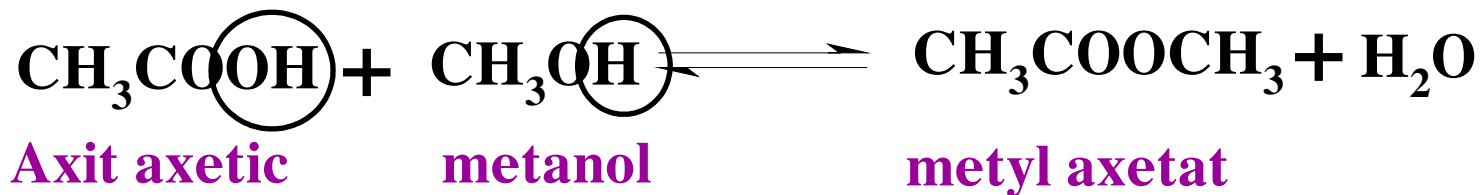
Là phản ứng giữa ancol với axit cacboxylic tạo ancol cacboxilat

axit cacboxylic

ancol

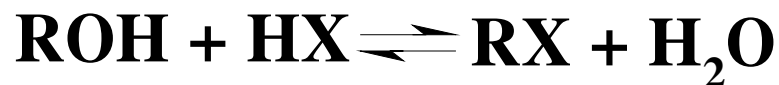
ancol cacboxilat

ANCOL

Phản ứng do đứt -OH

Phản ứng với HX

Khả năng phản ứng : phản ứng càng dễ khi

-Tính axit của HX càng mạnh

-Tính bazơ của ancol càng mạnh

Ancol bậc 3 > ancol bậc 2 > ancol bậc 1

ANCOL

Phản ứng do đứt -OH

Ứng dụng

Để nhận biết **bậc của ancol**, dùng thuốc thử **LUCAS** (là dung dịch $ZnCl_2$ trong HCl đậm đặc)

Rượu bậc 3 phản ứng nhanh

Rượu bậc 2 phản ứng chậm

Rượu bậc 1 không phản ứng ở nhiệt độ thường

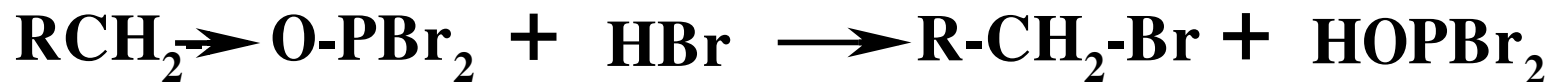
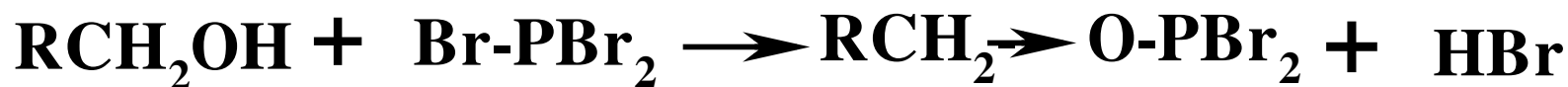
ANCOL

Phản ứng do đứt -OH

Tác dụng với trihalogenua photpho

Cơ chế : $\text{S}_{\text{N}2}$

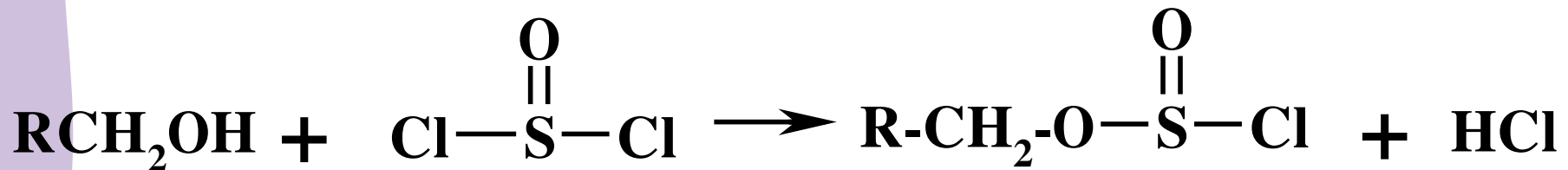
ANCOL

Phản ứng do đứt -OH

Tác dụng với Clorua thionyl

Cơ chế :

ANCOL

Phản ứng oxi hóa

Phản ứng oxi hóa

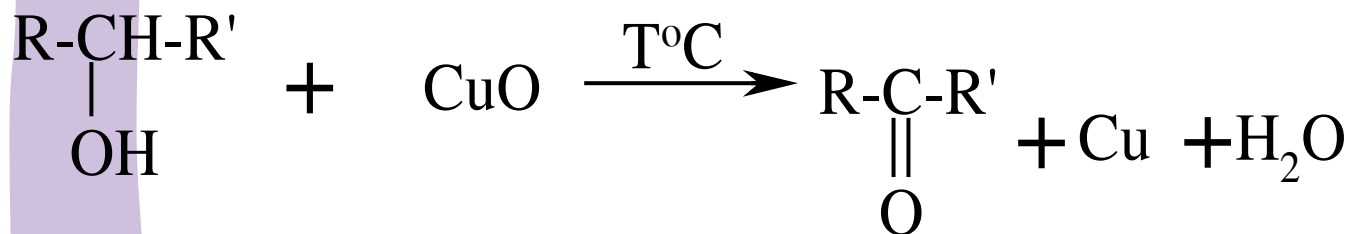
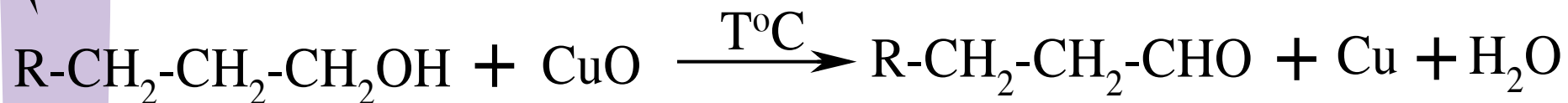
Bằng kim loại, oxit kim loại

Bằng các tác nhân oxi hóa mạnh

Phản ứng haloform

ANCOL

Phản ứng oxi hóa

Ancol bậc 1 bị oxi hóa thành andehit

Ancol bậc 2 bị oxi hóa thành xeton

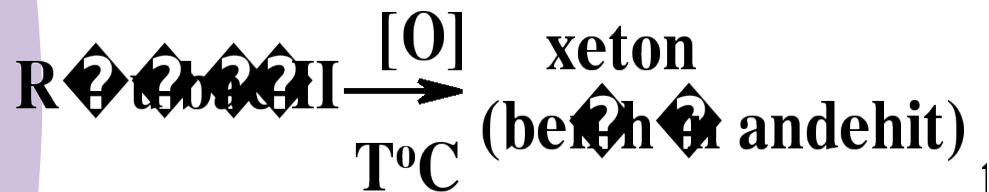
Ancol bậc 3 không phản ứng trong điều kiện tương tự

Với **CuO**

ANCOL

Phản ứng oxi hóa

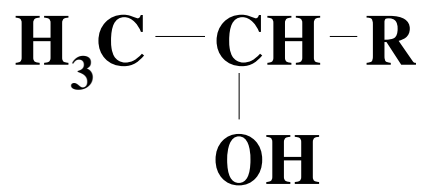
Bằng các tác nhân oxi hóa mạnh

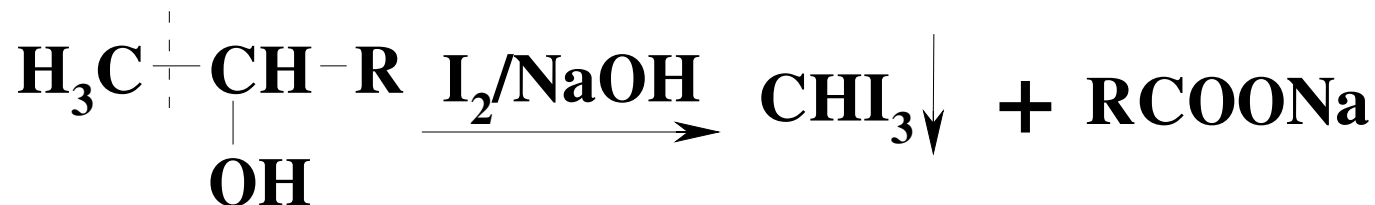
ANCOL

Phản ứng oxi hóa

- Phản ứng haloform

R : H, gốc alkyl, gốc aryl

PHENOL

Điều chế

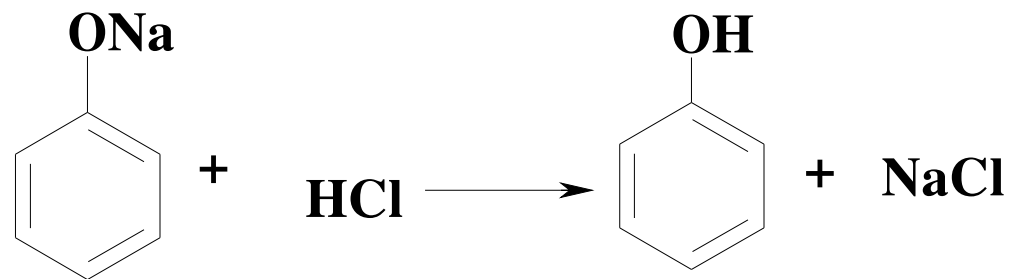
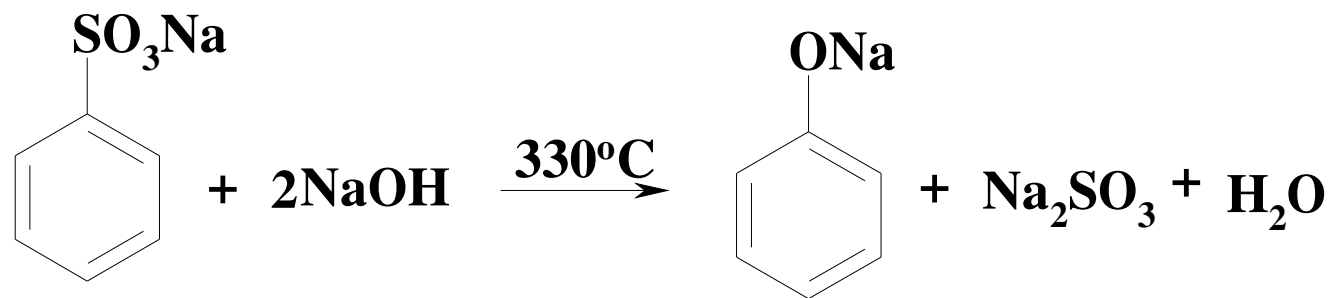
- 1. Phương pháp kiềm chảy*
- 2. Thủy phân benzyl halogenua*
- 3. Thủy phân muối diazoni*

PHENOL

Điều chế

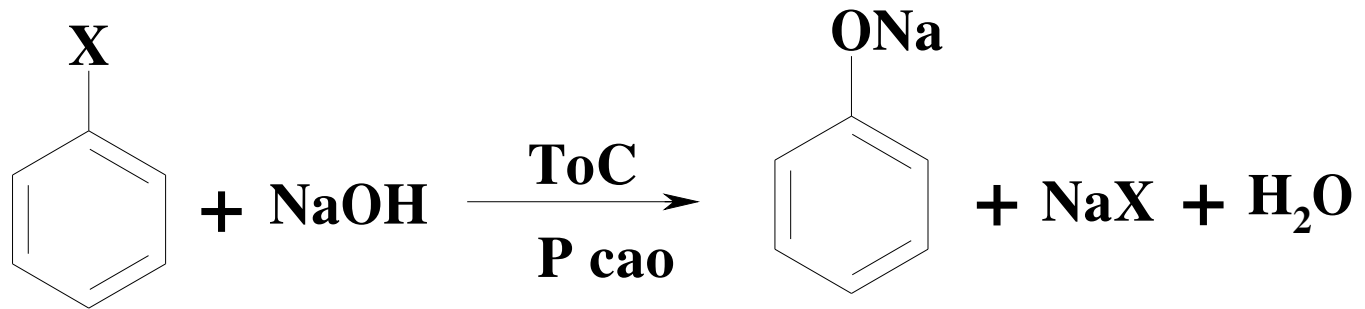
1. Phương pháp kiềm chảy

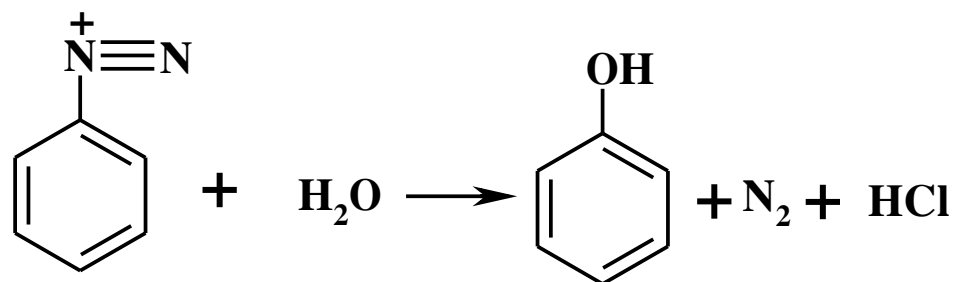
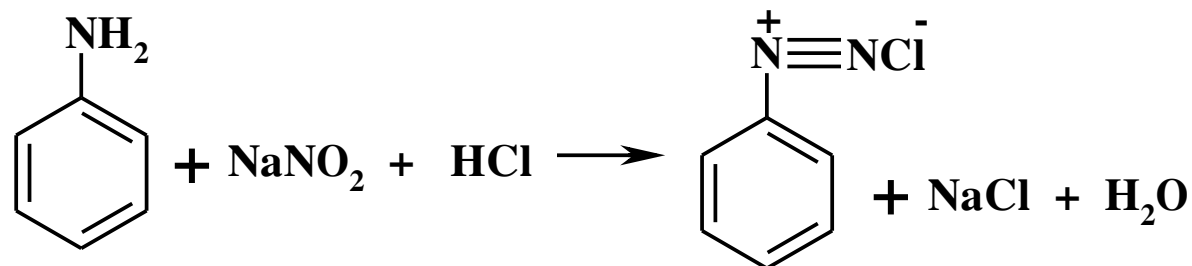
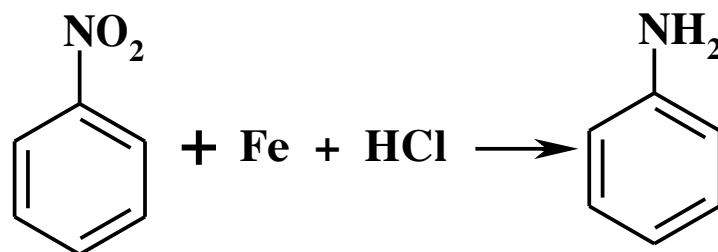
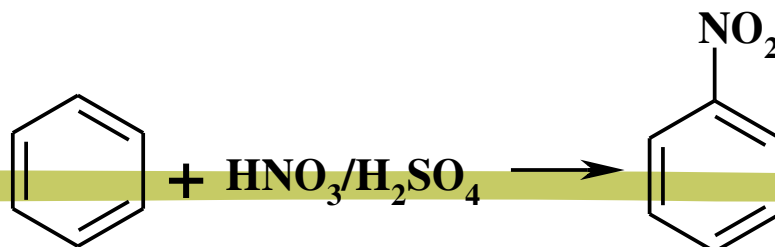
PHENOL

Điều chế

Thủy phân clobenzen

Thủy phân muối diazoni

PHENOL

Tính chất hóa học

Phenol có 2 phản ứng chính

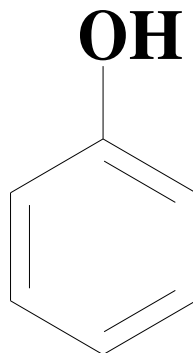
- Phản ứng **đứt H** của nối -OH
- Phản ứng **thế H** của vòng thơm

PHENOL

Phản ứng đứt H trong nhóm -OH

Bài tập 4: so sánh tính axit của các hợp chất sau

ROH

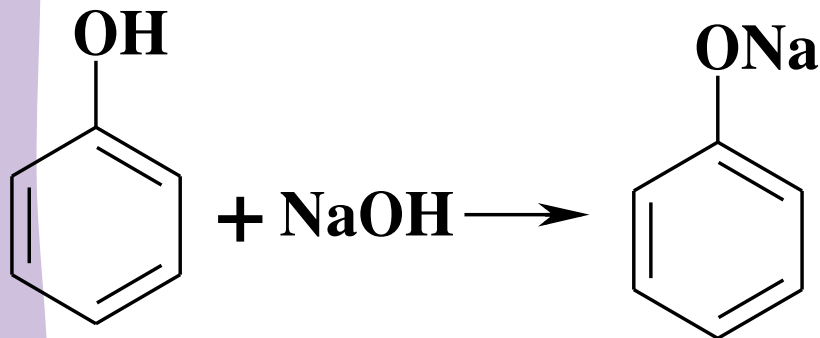

H₂CO₃

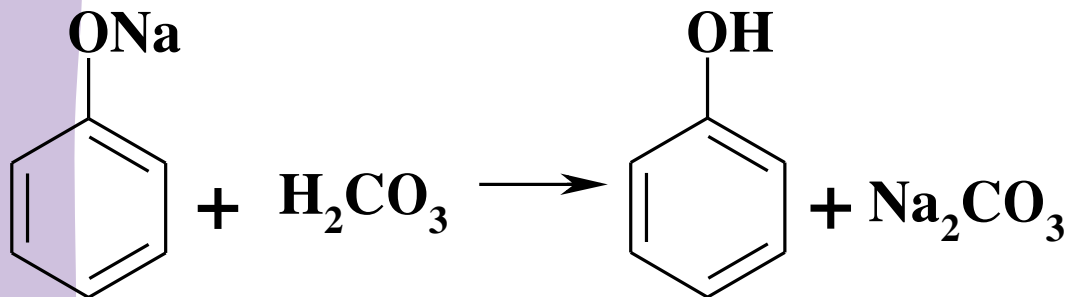
PHENOL

Tính chất hóa học

$\text{ROH} + \text{NaOH} \rightarrow$ không phản ứng

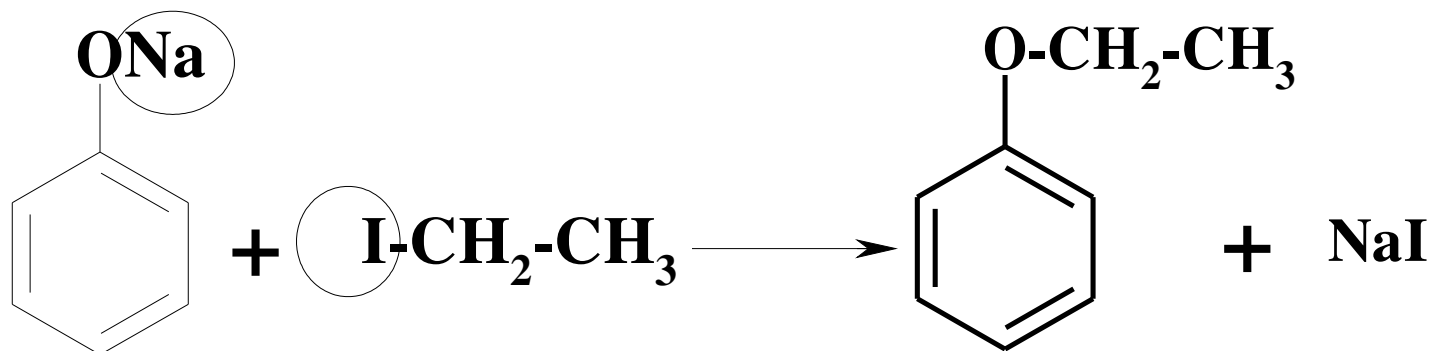
$\Rightarrow$ Tính axit của phenol > ancol

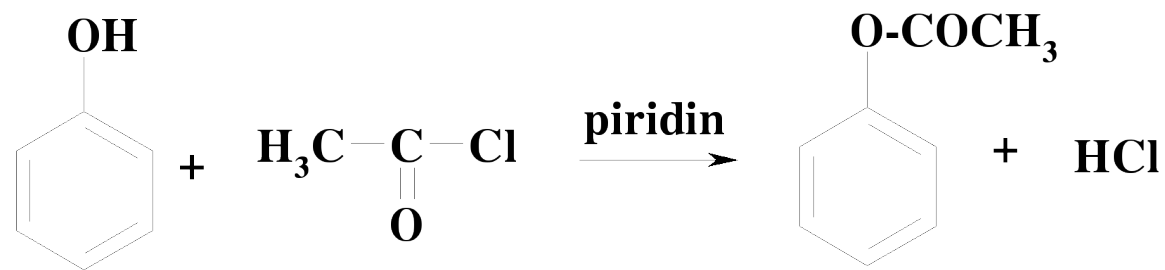
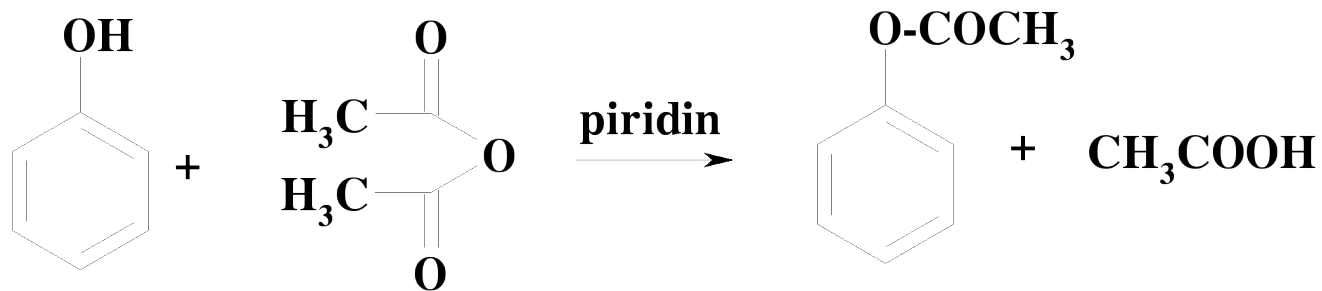
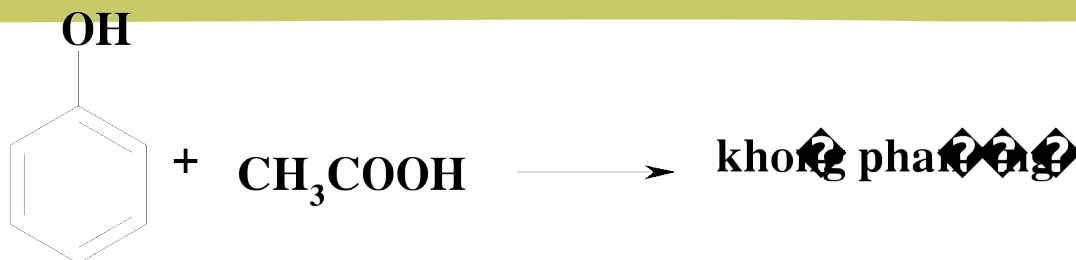
$\Rightarrow$ Tính axit của H₂CO₃ > phenol

PHENOL

Phản ứng tạo ete

Phản ứng tạo este

Phản ứng halogen hóa

Bài tập 5: cho biết sản phẩm chính của các phản ứng sau

